

Wymagania edukacyjne - Edukacja dla Bezpieczeństwa „Żyję i działam bezpiecznie” wyd. Nowa Era

I półrocze

Ocena celująca

Uczeń potrafi:

- opisać zagrożenia zdrowia i życia człowieka spowodowanego przez zagrożenia naturalne w regionie i w Polsce w ostatnich latach,
- scharakteryzować zagrożenia, które miały miejsce w regionie i w Polsce, i przedstawi propozycje zapobiegania im w przyszłości,
- przygotować wywiad z przedstawicielami Straży Gminnej o zagrożeniach w najbliższej okolicy i działaniach zapobiegawczych,
- przygotować wywiad z przedstawicielami Policji o zagrożeniach wypadkami i katastrofami komunikacyjnymi w najbliższej okolicy i działaniach zapobiegawczych,
- zaprojektować działania w swoim środowisku likwidujące zagrożenia pożarowe,
- przygotować wywiad z przedstawicielami Straży Pożarnej o zagrożeniach pożarem i działaniach zapobiegawczych,
- opracować instrukcję ppoż. konkretnego obiektu,
- wymienić czynności, które należy podjąć po ustąpieniu powodzi,
- wymienić struktury centralne i lokalne zarządzania kryzysowego w przypadku powodzi,
- przedstawić funkcjonowanie obrony cywilnej w poszczególnych państwach europejskich,
- przedstawić zasady ewakuacji ludności, zwierząt z terenów zagrożonych,
- potrafi wyjaśnić sposoby zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność,
- wymienić podstawowe źródła zagrożeń chemicznych i radiacyjnych,
- uzasadnić rozmieszczenie tablic i znaków bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i nauki,
- potrafi zaproponować sposoby zapobiegania skażeniom chemicznym, w miejscu wypadku,

Ocena bardzo dobra

Uczeń potrafi:

- opisać skutki zagrożeń dla ludności, infrastruktury i gospodarki kraju spowodowane przez klęski żywiołowe,
- wyjaśnić istotę zagrożeń towarzyszących rozwojowi cywilizacji,
- potrafi zaproponować działania zapobiegawcze,
- przedstawić sposoby zapobiegania degradacji środowiska w regionie,
- zaproponować własne sposoby przeciwdziałania i unikania zagrożeniom,
- opisać środki i sprzęt gaśniczy oraz przedstawić zasady ich stosowania podczas pożaru,
- przedstawić sposoby ratowania ludzi i zwierząt z pożaru,
- scharakteryzować elementy profilaktyki przeciwpożarowej,
- omówić istotę różnych zagrożeń pożarowych,
- dokonać analizy lokalnych zagrożeń związanych z wodą,
- sporządzić indywidualny plan postępowania na wypadek lokalnych zagrożeń hydrologicznych,

- wyjaśnić, dlaczego należy dążyć do jednoznacznego rozumienia informacji o niebezpieczeństwie,
- zna zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi,
- scharakteryzować regulacje prawne ochrony i obrony cywilnej,
- wyjaśnić zasady zachowania się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów,
- scharakteryzować poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego oraz ich rolę i znaczenie,
- uzasadnić konieczność udzielania pomocy w sytuacji zagrożenia życia,
- wymienić zagrożenia związane z brakiem przytomności i sposób postępowania zapobiegający ich wystąpieniu,

Ocena dobra

Uczeń potrafi:

- uzasadnić zasady postępowania w rejonach klęsk żywiołowych,
- wymienić źródła zagrożeń ekologicznych w regionie,
- opisać zasady zachowania się podczas wystąpienia zagrożeń,
- opisać zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych
- wie jakie warunki muszą być spełnione, aby nastąpił proces spalania,
- określić czym zajmuje się ochrona przeciwpożarowa,
- opisać zasady ratowania ludzi, zwierząt i mienia,
- określić stopień zagrożenia pożarowego we własnym domu,
- opisać znaczenie wody w życiu człowieka,
- wskazać podstawowe czynności biernej ochrony przeciwpowodziowej,
- wskazać lokalne zagrożenia powodziowe,
- wymienić i opisać elementy systemu krajowego ratownictwa przedstawić obowiązki osób podlegających ewakuacji,

Ocena dostateczna

Uczeń potrafi:

- scharakteryzować zagrożenia spowodowane przez siły natury,
- wyjaśnić pojęcia dziury ozonowej, efektu cieplarnianego, kwaśnych deszczy,
- porównuje zagrożenia występujące w Polsce i w regionie zamieszkania,
- opisać zagrożenia współczesnej młodzieży i nazwy instytucji prowadzących działalność profilaktyczną,
- opisać zjawiska patologiczne występują wśród dzieci i młodzieży,
- podać zasady poruszania się po drodze poza terenem zabudowanym,
- wymienić przyczyny powstawania pożarów,
- zna różnicę pomiędzy pożarem i klęską żywiołową,
- omówić sposoby ochrony na wypadek pożaru,
- opisać zagrożenia, jakie stwarza woda,
- wymienić powinności obywatelskie w zakresie ochrony i obrony cywilnej,
- wymienić rodzaje alarmów i sygnałów alarmowych oraz systemy alarmowania i informowania ludności,
- wymienić rodzaje znaków bezpieczeństwa,
- podać znaczenie poszczególnych rodzajów znaków,
- opisać znaczenie oznakowanie substancji toksycznych i biologicznych,

Ocena dopuszczająca

Uczeń potrafi:

- wymienić naturalne zagrożenia czasu pokoju,
- wymienić zagrożenia związane z działalnością człowieka,
- opisać zagrożenia współczesnej młodzieży,
- podać definicję pożaru,
- pokazać miejsca gdzie znajduje się podręczny gaśniczy w szkole,
- zna znaki ewakuacyjne,
- wezwać telefonicznie pomoc do gaszenia pożaru,
- określić, jakie substancje można gasić wodą, a jakie nie,
- nazwać tablice i znaki bezpieczeństwa,
- opisać, czym wyróżniają się tablice i znaki BHP,
- określić podstawowe zadania ochrony i obrony cywilnej,
- opisać zagrożenia związane z powodzią,
- wymienić czynności podczas ewakuacji powodziowej,
- podać ogólny schemat zgłaszania wypadku,

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć,
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych, niezbędnych do dalszego kształcenia,
- nie potrafi wykonać prostego polecenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki,
- nie interesuje się przedmiotem.

II półrocze

Ocena celująca

Uczeń potrafi:

- wymienić zasady obowiązujące w wypadku masowym,
- dokonać badania w celu rozpoznania rodzaju urazów i stanu poszkodowanego,
- przedstawić schemat postępowania przy krwotoku tętnicznym i żylnym,
- wykonać niezbędne czynności przeciwwstrząsowe w różnych sytuacjach,
- udzielić pomocy przy zwichnięciach i skręceniach połączonych z innymi urazami wykorzystując łańcuch ratowniczy,
- udzielić pomocy przy złamaniach połączonych z innymi urazami wykorzystując łańcuch ratowniczy,
- dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania zgodnie ze schematem postępowania ratowniczego,
- dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania zgodnie ze schematem postępowania ratowniczego,
- wyjaśnić skutki ogólne oparzeń i zagrożenia z tym związane,
- zaproponować działania przeciwwstrząsowe przy oparzeniach,
- wyjaśnić zagrożenia związane z brakiem udzielenia pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu,
- zdiagnozować i udzielić pomocy poszkodowanym w nagłych zachorowaniach zgodnie ze schematem ratowniczym,

- przedstawić ogólne schematy ratunkowe oraz łańcuch ratunkowy,
- ustalić i eliminować realne i potencjalne zagrożenia dla ratownika i poszkodowanego w miejscu wypadku,
- przedstawić najważniejsze zadania ratownicze do czasu przyjazdu pogotowia,
- wyjaśnić jakie warunki muszą być zachowane przy RKO i PPŻ u porażonych prądem, przy podtopieniu / utonięciu,
- postępować według schematu ratunkowego,

Ocena bardzo dobra

Uczeń potrafi:

- przedstawić objawy porażenia prądem i piorunem oraz wie jak należy udzielać pomocy,
- udzielić pierwszej pomocy zgodnie ze schematem ratowniczym,
- wymienić sposoby tamowania krwotoków zewnętrznych,
- wymienić sposoby tamowania krwotoków wewnętrznych, wykorzystać podręczne środki unieruchamiające i różne sposoby postępowania,
- dostosować właściwe czynności ratownicze do rodzaju urazu i sytuacji,
- dostosować postępowanie do rodzaju zatrucia i drogi wnikania,
- udzielić pomocy doraźnej w zatruciach różnymi drogami i w różnych sytuacjach,
- udzielić pierwszej pomocy przy oparzeniu dostosowując sposób postępowania do sytuacji postępując według schematu ratunkowego,
- udzielić pierwszej pomocy przy odmrożeniu dostosowując sposób postępowania do sytuacji postępując według schematu ratunkowego,
- ustalić, co się stało w miejscu wypadku,
- rozpoznać zagrożenia związane z brakiem udzielenia pomocy osobie z napadem drgawkowym, napadem duszności, zawałem serca, udarem mózgu
- wie kiedy i jak ułożyć osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej z pozycji zastanej,
- wymienić zagrożenia związane z brakiem przytomności i sposób postępowania zapobiegający ich wystąpieniu,
- postępować według schematu ratunkowego,
- wykonać resuscytację przez jedną i dwie osoby na fantomie.

Ocena dobra

Uczeń potrafi:

- opisać znaczenie znaków ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej, BHP,
- wie jakie mogą być zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry,
- dokonać badania w celu rozpoznania rodzaju urazów i stanu poszkodowanego,
- rozpoznać zaburzenia funkcji życiowych,
- udrożnić drogi oddechowe u poszkodowanych w różnych wypadkach,
- scharakteryzować poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego oraz ich rolę i znaczenie,
- rozpoznać oznaki zatrzymania oddechu i krążenia.
- podać ogólny schemat postępowania w omdleniu, padaczkę i braku przytomności,
- wykonać różne metody sztucznego oddychania udzielać pomocy w wypadku porażenia prądem,
- wyjaśnić jakie są objawy porażenia prądem elektrycznym,
- wykonać opatrunek uciskowy,
- dostosować postępowanie oraz rodzaj opatrunku do rodzaju rany i sytuacji,

- rozróżnić rodzaj urazu na podstawie objawów,
- scharakteryzować poszczególne urazy kostno – stawowe,
- rozpoznać typowe zatrucia na podstawie objawów i okoliczności,
- ocenić stan poszkodowanego i stopień zagrożenia w różnych zatruciach,
- opisać skutki działania niskiej i wysokiej temperatury na organizm ludzki,
- udziela pomocy osobie poszkodowanej przy oparzeniu termicznym,
- obliczyć rozległość oparzenia,
- rozpoznać oznaki zawału serca, duszności, epilepsji, omdlenia,
- nieść pomoc osobom, które doznają zawału serca, ataku duszności lub epilepsji.

Ocena dostateczna

Uczeń potrafi:

- sprawdzić oddech, określić go,
- przedstawić ogólne schematy ratunkowe oraz łańcuch ratunkowy,
- wymienić przyczyny omdlenia oraz braku przytomności,
- wymienić stany bezpośredniego zagrożenia życia,
- ułożyć poszkodowanego, zna miejsce ucisku, jego częstotliwość i głębokość.
- podać warunki bezpieczeństwa ratownika przy udzielaniu pierwszej pomocy osobie porażonej prądem elektrycznym,
- wymienić przyczyny omdlenia oraz braku przytomności,
- wymienić rodzaje krwotoków,
- rozróżnić rodzaj krwotoku na podstawie objawów,
- opisać zastosowanie podręcznych środków do unieruchomienia kończyn dolnych i górnych,
- określić ogólne zasady udzielania pomocy przy złamaniach,
- wymienić najczęstsze przyczyny zatruc i rodzaje trucizn,
- podać ogólne sposoby usuwania trucizn i nieswoiste odtrutki,
- wymienić przyczyny i rodzaje urazów termicznych,
- rozpoznać rodzaj i stopień oparzenia na podstawie objawów,
- udzielić pomocy poszkodowanemu z zawałem serca,
- udzielić pomocy poszkodowanemu napadem drgawkowym.

Ocena dopuszczająca

Uczeń potrafi:

- podać prawidłowe wartości tętna i oddechu u człowieka dorosłego i dziecka,
- wymienić czynności wchodzące w zakres pierwszej pomocy,
- podać pojęcie pierwszej pomocy i jej cele,
- wskazać miejsce wykonywania masażu serca,
- rozpoznać oznaki zatrzymania oddechu i krążenia.
- wyjaśnić znaczenie pojęć: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja,
- dezynsekcja,
- zdefiniować pojęcia krwotoku,
- zdefiniować pojęcia wstrząsu,
- udzielić pierwszej pomocy w przypadku złamania, zwknięcia, skręcenia,
- wymienić rodzaje urazów kostno - stawowych i ich objawy,
- zdefiniować podstawowe pojęcia,
- wymienić drogi wnikania trucizn do organizmu,
- wymienić źródła zagrożeń urazami termicznymi,
- podać stopienie oparzenia,
- udzielić pomocy poszkodowanemu przy omdleniu,

- udzielić pomocy poszkodowanemu krwotokiem z nosa.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- pomimo pomocy nauczyciela nie potrafi się wypowiedzieć,
- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie wymagań koniecznych, niezbędnych do dalszego kształcenia,
- nie potrafi wykonać prostego polecenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności i chęci do nauki,
- nie interesuje się przedmiotem.